

**ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА**

**62.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
16.03-02.04.2023
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**62.
INTERNATIONAL FESTIVAL
16.03-02.04.2023
RUSE, BULGARIA**

**RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE**

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

62. Международен фестивал *МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ*

Русе, 16 март – 2 април 2023

ОРКЕСТЪР НА ОПЕРА ПЛОВДИВ

Диригент
ДИАН ЧОБАНОВ

Солисти
ВЕРА ГИРГИНОВА сопран

ИВАЙЛО ВАСИЛЕВ пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890894

1.04 събота, 11:30 ч.

Доходно здание

491228

ПРОГРАМА

I.

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ
(1756 – 1791)

Концерт за пиано №15, KV 450

1784

Allegro

Andante

Allegro

II.

ГУСТАВ МАЛЕР

(1860 – 1911)

Симфония №4

1899 – 1900

Преработка за камерен оркестър – Симон Клаус

Bedächtig, nicht eilen

In gemächlicher Bewegung, ohne Hast

Ruhevoll, poco adagio

Sehrbeglich

28-годишният Моцарт пише Петнадесетия си клавирен концерт – един от шестте, композирани през 1784, три от които за двете пианистки Барбара фон Плеър и Мария Терезия ван Паради, във Виена, по повод заплануваните три серии концерти (*Академии*) в залите *Trattnerhof* и *Burgtheater*, преминали с голям художествен и финансов успех. Завършва го на 15 март, а на 24-ти го поднася премиерно на публиката, заедно с концерта в ре мажор. Двете композиции Моцарт нарича *велики концерти* и пише на баща си: *Смятам, че и двата концерта непременно ще накарат солиста да се поизпоти, но си-бемолният побеждава другия по трудност*. Композициите не са публикувани приживе, поради решението на Моцарт да ги направи достъпни само за себе си и своите покровители. Отпечатването им става факт в първото пълно издание на концертите му от Ришо около 1850.

В кореспонденцията с баща си Моцарт изтъква особеното значение на духовите инструменти в си бемолния концерт. И действително – в него той показва нов сложен и изискан прочит на духовите в партитурата – наслаждава се на солистичните им възможности, изгражда хармонии, в които тембрите им доминират, присъжда им водеща роля от самото начало на творбата, прави ги жизненоважни за разказа си и игриво използва разнообразните им цветове. Оркестърът – симфонизиран и диалогичен, изцяло импонира на брилянтната клавирна партитура. Първата част е *сонатно алегро*, чиито две въздушни теми излъчват ведро безгрижност и удоволствие. *Андантето* – тема с вариации върху песенна тема с непретенциозен характер, е съдържан, съсредоточен и деликатен диалог между двете партии. Финалното *рондо* с жив, грациозен, игрив характер, завършва с мащабна кода, обединяваща в перфектен синтез оркестър и солист.

Наричат *Четвъртата на Малер най-необичайна* в творчеството му, тъй като *езикът ѝ е преднамерено опростен, а образите закачливи и по детски простиодушни*. Самият Малер признава: *Мислех да напиша само една симфонична хумореска, а се получи симфония с обичайни размери*. С Четвъртата завършва първата част от инструменталния епос на Малер и, както древната тетралогия завършва със сатирична драма, конфликтът на неговата симфонична тетралогия намира своето разрешение в *специален вид хумор, точно в духа на Жан Пол: Хуморът е единствено спасение от отчаянието, от трагедиите, които човек няма сили да предотврати, от противоречията, чието отстраняване не е във властта му*. Процесът на композиране минава през първоначалната идея, датираща от 1896, да създаде програмна симфония в шест части: *Светът като вечно сегашно време, Земният живот, Каритас, Утринни камбани, Безгрижен живот, Небесният живот*, до отказване от строгата програмност – към четиричастна творба без конкретни заглавия. Създадена на границата между двете столетия, през 1899 – 1901

в Майерниг, симфонията има своята премиера на 25 ноември 1901 в Мюнхен, с оркестър *Каим* под диригентството на автора, със солист Маргарете Михалек, и предизвиква силен протест у публика и критика: *Татко Хайдн в автомобил с облак от разяждащи бензинови изпарения, яростен звуков върколак в овча кожа,...* а Малер пише: *Това е моето любимо и преследвано от всички дете, видяло много малко радост досега ... Вече знам, че хуморът от този вид, вероятно различен от шега или весела прищявка, се разбира, в най-добрия случай, твърде рядко.* Порадушен прием симфонията получава през 1904 в Амстердам, а признание – след включването ѝ в концерти на Бруно Валтер, който през 1945 осъществява и един от първите ѝ записи.

Създадената през 1892 в Хамбург песен *Das himmlische Leben / Небесен живот* (всъщност оригиналното ѝ заглавие в сборника *Вълшебният рог на момчето* е *Небето е пълно с цигулки*), Малер първоначално има намерение да използва в последната част на Трета симфония, но по-късно прави песента цел и източник на Четвърта. На титулния лист на партитурата пише: *Стихотворение от „Вълшебният рог на момчето“.* *Хумореска за глас и оркестър.* Характерът на тази песен определя цялата симфония – образното съдържание, своеобразната иреалност, камерната звучност и мащаби. *Когато човек в момент на хумор, като започне от малкия суетен свят на реалността, свърже и измери последния с безкрайния свят на идеала, възниква онзи смях, в който са скрити и скръбта, и величието* (Малер). В музиката доброто и злото се явяват като обобщени абстрактни категории: Хармония, която въплъщава вечната мечта на човека за красив, *отвъден* свят, и Дисхармония. А *историята* е разказана от гледна точка на дете, *неразглезено* от живота, за което Раят е сбъдването на неговите скромни земни мечти – място с изби и чифлици, където светците ловуват и готвят, ангелите пекат хляб, единадесет хиляди девойки танцуват, чиниите преливат и виното е безплатно – безоблачността на друг, по-възвишен, чужд свят, в който има *нещо страшно и ужасно за нас* (Малер).

*Моята драматургична гледна точка към Симфонията – това е пътят на човек от Земята към Небето, най-общо казано, коментиран и преживян с усмивка, понякога едва доловима, понякога през сълзи, а понякога доста широка. Дори и смъртта – и като физическо, и като философско понятие – е като една насмешлива гротеска, вид *dans le taise*, вдъхновен от цикъл картини на Ханс Холбайн, в които водещият мотив са танцуващи скелети, свирещи на цигулка, откъдето идва и идеята за скордатура на соловата цигулкова партия с цял тон нагоре в търсенето на изострен и екстравагантен тембър. Темата в първата част е бавна, френска полка, която половин век преди това битувала във виенската интонационна среда. Втората част е конфронтацията със смъртта. Третата е пътят и трансформациите, пречистването, през които душата преми-*

нава по пътя си към небето и отварянето на небесните порти, а четвъртата разказва за насладите на небесния живот. (Диан Чобанов)

Често изразяваното мнение, че независимо от огромните мащаби, симфониите на Малер са всъщност произведения за гигантски камерни ансамбли, определя успеха и на осъществените им камерни версии. Първият аранжимент на Четвърта симфония, по поръчка на Арнолд Шьонберг, е реализиран от Ървин Щайн през 1921, а през 2007 тази версия е преработена от Клаус Симон за Фрайбургския камерен оркестър *Holst Sinfonietta*, с който е изпълнена от автора за първи път през същата година. Този вариант за камерен оркестър е моето усилие да я направя в духа на *Verein für musikalische Privataufführungen* на Шьонберг, запазвайки безпогрешния оркестров звук на Малер, доколкото е възможно, интимността на оригиналната творба и широката гама от оркестрови цветове. Надявам се, че тя ще позволи дори на малки състави да изпълнят тази симфония, вдъхвайки ѝ нов живот. (Клаус Симон)

Диан Чобанов е един от талантливите български диригенти, чието име е известно не само в България, но и на престижни европейски сцени. Роден е в Пловдив. Завършва образованието си в НМА Панчо Владигеров в София, където учи оркестрово дирижиране при проф. Васил Казанджиев, и оперно при проф. Иван Вулпе.

Следва в Университета за музикално и изобразително изкуство във Виена при проф. Урош Лайович. Завършва и двете висши учебни заведения с отличие и академична степен *Магистър на изкуствата*. През 2000 посещава майсторски клас по дирижиране при сър Колин Дейвис в Дрезден. През 2003 е ангажиран от Виенската филхармония като пианист за концерти под диригентството на Сейджи Озава. Диан Чобанов е постоянен диригент на Софийската филхармония и на Камерен оркестър *Шонбрун* (Виена).

Той е и постоянен гост-диригент на *Дохнани оркестър* и *Концерт оркестър* (Будапеща) и на Хърватския камерен оркестър. От 2007 е главен диригент на Държавна опера – Стара Загора, а по-късно става постоянен гост-диригент на Хърватския национален театър в Риєка и Хърватския национален оперен театър в Загреб. Чобанов е бил музикален директор на *Oper Oder-Spree*, на фестивала в Нойцел (Германия, 2001) и асистент на фестивала *Wiener und Osterklangbogen* (Виена, 2002). Участва във фестивалите *Дни на австрийската музика* в София, *Варненско лято*, Фестивал на оперното и балетно изкуство – Стара Загора, Биенале на съвременната музика – Загреб, *Летни нощи* (Риєка, Хърватска) и др. Носител е на редица награди от международни конкурси за диригенти, вкл. втора и специалната награда на конкурса *Ловро фон Матачич* (Загреб, 2003).

Младият музикант има многобройни ангажименти и за звукозаписна дейност с IGNM – Международно дружество за нова

музика (Австрия), Музикална агенция *IMaGE* (Виена), *Fabio d'Andrea* (Лондон), БНР, Австрийското национално радио, *Balkan Multimedia Center*, *EuroClassic MusicManagement*.

Вера Гиргинова завършва едновременно и *Архитектура*, и Националната музикална академия в класа на проф. Мила Дюлгерова. Лауреат е на редица конкурси, сред които: за млади оперни певци *Гена Димитрова* (2009), *Европейска общност* в Сполето (Италия, 2010 и Международния певчески конкурс *Елена Николай* (2013). Тя изработва вокалната си техника с едни от най-големите български и италиански оперни имена (Рената Ското, Фиоренца Косотто, Райна Кабаиванска, Анна Томова-Синтова, Дарина Такова, Стефка Евстатиева, Ана Ванди, Мирела Паруто и др.). Специализира в Италия: първо като стипендиант на Академия *Борис Христов* в Рим, после в Академия *Киджана* в Сиена със стипендия от Фонд *Райна Кабаиванска*, а в периода 2010–2012 става стипендиант на престижното Оперно студио към Академия *Санта Чечилия* в Рим, където се обучава при прочутата Рената Ското. В момента е щатен солист на Държавна Опера – Пловдив.

Сред ролите, които изпълнява на сцена, са: Моцартовите *Донна Анна* и *Донна Елвира* от *Дон Жуан*, *Фиордилиджи* от *Така правят всички*, *Графиня Розина* от *Сватбата на Фигаро*; *Розина* от *Севилският бръснар* на Росини; *Вердиевите Виолета* от *Травиата*, *Джилда* от *Риголето* и *Нанета* от *Фалстаф*; *Пучиниевите Лаурета* от *Джани Скики* и *Мюзета* от *Бохеми*; *Татяна* от *Евгени Онегин* на Чайковски, *Адела* от *Прилепът на Щраус* и др.

Роден през 2007 в София, **Ивайло Василев** изучава пиано в НМУ *Л. Пипков* от 2014 до 2019, в класа на Емилия Канева, а от 2019 до сега – с проф. д-р Борислава Танева.

На 15 години той вече има завидна колекция от над 30 награди от международни конкурси в България, Русия, Сингапур, Финландия, Казахстан, Гърция, Испания, Италия, Германия, Франция, Чехия, Белгия, Великобритания, които в голямата си част са първи и гран-при. Бил е сред единиците избрани да участват на финалите на едни от най-значимите и трудни детски конкурси в света, като *Wunderkinder* (Италия), *Astana Piano Passion* (Казахстан), *Владимир Крайнев* (Москва).

Сред най-значимите награди са *Златната Лешникотрошачка* (2018) и първи награди от конкурса *Анна Артоболевская* в Москва (2017); *Лист–Бартók* (2020); Гран-при на конкурсите *Шуман–Брамс* (2020) и *От Бах до Джаз* (Атина, 2018); Първа награда на конкурса за млади пианисти и цигулари *Music Singapore* (2021); Първа награда в националния радио-конкурс за млади инструменталисти за наградите на *Кантус Фирмус* (2021), Първа награда в конкурса *Euregio Piano Award*, (Германия, 2022); Първа награда от *Lancaster International Piano Festival and Competition* (Ланкастър, САЩ, 2022).

Благодарение на множеството си награди Ивайло Василев има привилегията да свири в емблематични зали, като: Голямата зала на Московската консерватория *П. И. Чайковски* и Дома на Музиката в Москва, Симфоничната капела на Санкт Петербург, залата на Филхармония Люксембург, операта в Гент, зала *Густав Малер* в Тоблах (Италия), *Jumeirah Zabee Music Hall* в Дубай. Има издаден компакт диск с концерти за пиано и оркестър на Моцарт и Шостакович.

Концертира с редица именити български и руски диригенти, като Павел Балев, Григор Паликаров, Константин Илиевски, Александър Чернушенко, Александър Титов, Игор Лерман, както и с постоянния гост-диригент на Софийската филхармония Саша Гьотцел (Австрия); свири с три от големите български оркестри: Софийска филхармония, СО на БНР и Варненска филхармония, както и с други български и руски симфонични оркестри и диригенти.

Прави солови рецитали в рамките на *Моцартовия* фестивал в Правец, в Българския културен център в Москва, в поредицата *Среща на поколенията* в София, в Полския институт в София, в Българския културен институт във Варшава, в Унгарския културен институт в София и др.

Участва в множество майсторски класове с пианисти от цял свят. В допълнение към сериозните си изпълнителски занимания, той ежедневно композира, импровизира, акомпанира, свири камерна музика.

Три пъти е носител на Голямата награда на фондация *Димитър Бербаков* в категория *Изкуство*, два пъти е награждаван от Министерство на културата за високи творчески постижения. През 2021, по предложение на Софийската филхармония, Ивайло е удостоен с наградата *Кристална лира* в категорията *Млад музикант*.

Отзивите по повод неговите изпълнения от страна на музиканти и критици са ласкави. Дмитрий Башкиров казва за него, че *владее звука, очарованието на музиката, чувства я толкова естествено и натурално, сякаш сам твори всичко от начало до край...*; Юстас Дварионас споделя, че *свири с дълбоко чувство и показва всички цветове на дъгата*. Владимир Овчинников вижда в него бъдещ голям музикант, а Балаж Фюлей чува в неговите изпълнения *чувственост, поезия, индивидуалност, фантазия, концентрация! И осъзнатост*. Димитър Георгиев, един от основателите на *Софийски солисти* вижда *Феноменална глава, изключителна лекота на свирене, на която биха завидели и големи завършени пианисти, както и висок професионализъм*.

Светлана Сливинская, музикален критик от Санкт Петербург, нарича появата на Ивайло в музикалния свят *божествено провидение, подобно на появата на Глен Гулд*, а музиката на Бах в негово изпълнение *нечувана красота и дълбока философия, предизвикващи възторг и медитативно размишление, откриващо нови космически дълбини в музиката на великия композитор*.

Оркестърът на Държавна опера – Пловдив е наследник на Пловдивската филхармония – първия извънстоличен и най-авторитетен държавен оркестър, създаден през 1945. Главни диригенти през изминалите години са били Влади Симеонов, Руслан Райчев, Месру Мехмедов, Добрин Петков, Димитър Манолов, Владимир Гяуров, Борислав Иванов, Найдено Тодоров, Георги Димитров, Алексей Измирлиев. От началото на концертен сезон 2013/14 музикален директор на състава е Диан Чобанов.

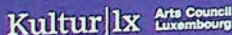
Оркестърът има богат репертоар от класическа и съвременна музика, както и множество първи изпълнения на произведения от български и чужди композитори. Сред тях са редица творби от Шостакович, Малер, Брукнер, Онегер, Бърнстейн, Прокофиев, Цемлински, Л. Николов, К. Илиев, Кр. Кюркчийски и др.

Изявите на оркестъра са многостранни: в симфоничния, оперния, кантатно-ораториалния жанр, в оперетата и балета, представяни в страната и чужбина. През последните години оркестърът е желан партньор и на известни рок групи и изпълнители. Сред гостуващите диригенти се открояват имената на забележителни личности от страната и чужбина. Партнирал е на световноизвестни музиканти като Дмитрий Шостакович, Святослав Рихтер, Мстислав Ростропович, Даниил Шафран, Руджиеро Ричи, Хенри Шеринг, Игор Ойстрах, Леонид Коган... В дългия списък на гостуващите солисти се открояват имената на Минчо Минчев, Георги Бадев, Антон Диков, Божидар Ноев, Людмил Ангелов, Николай Гяуров, Гена Димитрова, Никола Гюзелев, Александрина Милчева, Райна Кабаиванска, Веселина Кацарова, Красимира Стоянова, Пламена Мангова, Соня Йончева.

Оркестърът е свирил в прочути европейски зали: театър *Шатле* в Париж, *Тонхале* в Бон, Голямата зала на Консерваторията в Москва, Залата на филхармонията в Санкт Петербург, *Брукнерхаус* в Линц, Аудиториумите в Мадрид, Барселона, Сарагоса и Палма де Майорка, *Гроссе фестшпил хаус* в Залцбург и *Музикферайн* във Виена. Многократно участва в национални и международни фестивали: *Софийски музикални седмици*, *Мартенски музикални дни*, *Варненско лято*, *Нова българска музика*, Фестивала за съвременна музика в Загреб и др.

Осъществява концертни турнета в почти всички европейски страни и изяви в престижни музикални форуми у нас и в чужбина: Германия, Швейцария, Чехия, Полша, Италия, Русия, Австрия, Франция, Гърция, Испания, Белгия, Нидерландия. Има реализирани записи за БНР и БНТ, както и записи на грамофонни плочи и CD. Носител е на редица награди, сред които *Кристална лира* на СМТДБ (2007, 2011), наградата *Пловдив* (2006, 2012) и др.

Програмата подготви
Мария Дуканова

www.bta.bg

